

Ekonomi ve Enerji Bakanı ile Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı'na et ithalatında yasaklayıcı uygulamalar hakkında hazırlanan rapor gönderildi

Rum Yönetimi'nin sınır geçişleriyle ilgili aldığı karara yönelik basın açıklaması yapıldı

KTTO İslam İşbirliği Teşkilatı Üst Düzey Kamu ve Özel Sektör Yatırım Konferansı'na katıldı

Ekonomik Örgütler Platformu, Gazimağusa-Yeniboğaziçi-İskele İmar Planı hakkında basın açıklaması yaptı

Şirket tescil etme yetkisinin Oda'ya devredilmesi için Ekonomi ve Enerji Bakanı'na talep yazısı gönderildi

Ekonomik Örgütler Platformu Brüksel'de temaslarda bulundu

KTTO ile KTMMOB EMO iş birliği protokolü imzalandı

Oda, Ekonomi ve Enerji Bakanı ile Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı'na et ithalatında yasaklayıcı uygulamalar hakkında hazırladığı raporu gönderdi

3 Aralık 2019 tarihinde; Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy ile Tarım ve Doğal Kaynaklar Bakanı Dursun Oğuz'a, Odanın hazırlamış olduğu, et ithalatında yasaklayıcı uygulamalar ile ilgili raporu gönderildi.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü görseli paylaşıldı

Rum Yönetimi'nin sınır geçişleriyle ilgili aldığı karara yönelik basın açıklaması yapıldı

4 Aralık 2019 tarihinde; Rum Yönetimi'nin sınır geçişleriyle ilgili aldığı karara yönelik basın açıklaması aşağıdaki gibidir;

Kıbrıs Rum Yönetimi Bakanlar Kurulu'nun almış olduğu kararlar Güney Kıbrıs ile Kuzey Kıbrıs arasındaki geçişlerin daha sıkı bir şekilde kontrol altına alınacağı ve Güney'deki limanlardan adaya giriş yapan yabancıların Kuzey'e geçişlerini engellemek amacıyla önlemler alınacağı anlaşılmaktadır. Bu tarafımızdan endişe ile karşılanmıştır. Karşılıklı geçişlerin yoğunlaşması iki halkın yakınlaşmasını, kişisel ilişkilerin gelişmesini ve bazı hallerde ortak girişimlerin gündeme gelmesini de olumlu şekilde etkilemektedir. Kıbrıs sorununa acil ve kapsamlı çözüm bulma çabalarının başarıya ulaşmadığı koşullarda bu tür ilişkilerin gelişmesini engellemeye yol açacak uygulamalar, sadece iki taraf arasındaki ticareti olumsuz şekilde etkilemekle kalmayacak, iki halktan kişilerin temaslarına kısıtlama getirerek karşılıklı anlayış ve işbirliği ruhunun gelişmesine de sekte vuracak; kapsamlı çözüm arayışlarını zorlaştıracaktır. Kıbrıs Türk Ticaret Odası, Kıbrıs sorununa kapsamlı bir çözüm bulunmasa bile Ada'da yaşayan iki halkın daha fazla temas ve işbirliği içinde olmasının yararlarına inanmaktadır. Özellikle ticari temas ve işbirliklerinin geliştirilmesi karşılıklı güveni artıracak ve kapsamlı çözüm bulma çabalarına yardımcı olacaktır. Çözumsuzluk koşullarında bile olsa iki halkın yaşam kalitesini artırmanın çözüm arayışlarına destek olacağı unutulmamalıdır.

5 Aralık Kadın Hakları Günü görseli paylaşıldı

KTTO İslam İşbirliği Teşkilatı Üst Düzey Kamu ve Özel Sektör Yatırım Konferansı'na katıldı

8-9 Aralık 2019 tarihinde; Kıbrıs Türk Ticaret Odası Yönetim Kurulu Üyesi ve Türkiye – Kıbrıs Ticaret Odası Forumu Yönetim Kurulu Eş-Başkanı Cengiz Alp ile KTTO Meclis Üyesi ve Türkiye – Kıbrıs Ticaret Odası Forumu Yönetim Kurulu Üyesi Necat Yüksel, İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Üst Düzey Kamu ve Özel Sektör Yatırım Konferansı'na katıldı. Cumhurbaşkanlığı Yatırım Ofisi'nin ev sahipliğinde, İİT ve İslam Kalkınma Bankası iş birliği ile İstanbul Kongre Merkezi'nde düzenlenen "İİT Üst Düzey Kamu ve Özel Sektör Yatırım Konferansı"nın açılış konuşmasını Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan yaptı. Erdoğan; konferansın, üye ülkeler, girişimciler ve tüm İslam alemi için hayırlara vesile olmasını diledi. Konferansta, Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy da konuşma yaptı. İki gün süren konferans sırasında; verimli tartışmalar, istişareler sağlandı. İslam ülkeleri arasındaki yatırımların arttırılması için atılacak adımlar, küresel ticaret savaşları ve finansal piyasalardaki dalgalanmalar gibi yüzleşilen tehdit ve fırsatlar konuşuldu.

Ekonomik Örgütler Platformu, Gazimağusa-Yeniboğaziçi-İskele İmar Planı hakkında basın açıklaması yaptı

9 Aralık 2019 tarihinde; Ekonomik Örgütler Platformu tarafından Gazimağusa-Yeniboğaziçi-İskele İmar Planı hakkında yapılan basın açıklaması aşağıdaki gibidir;

Üzerinde uzun zaman ve emek harcanmış olan Gazimağusa-Yeniboğaziçi-İskele İmar Planı, bazı çevrelerin yapay ve "tarım arazilerinin korunması" gibi dayanaksız gerekçeleri ile reddedilmiştir.

Herşeyden önce şunu belirtmek gerekiyor: Ülkemizin ve bölgenin bu imar planına ihtiyacı vardır. Gerek tarım arazilerinin korunması, gerekse diğer çevre sorunlarının minimize edilmesi kalıcı imar planlarının hazırlanması ve yürürlüğe konması ile mümkündür. Örgütlerimiz bu inançta oldukları için sözkonusu imar planının hazırlanmasının her aşamasında devrede olmuş, uzman görüşleri ile katkıda bulunmuşlardır.

Bölgede imar planı kapsamında inşaata açılan tarımsal nitelikli arazilerin miktarı tarımsal potansiyeli olumsuz etkileyecek miktarda olmadığı gibi, bu araziler bölgeye yapılan kamusal yatırımlardan sonra değer kazanmış ve yatırımcılar tarafından yatırım amaçlı olarak yüksek bedellerle satın alınmış arazilerdir. Bölgeye yapılan sahil düzenlemesinin bölgeyi yabancılar için bir cazibe merkezine dönüştürmesinden sonra tarım arazilerini koruma altına almayı düşünmek, plansızlığın ne demek olduğunu ve kaynak israfına neden olduğunu çok etkili bir şekilde anlatmaktadır. Gelmiş geçmiş hükümetlerin imar planlarını zamanında yapmamaları, başka alanlarda yatırımlar yapmak yerine bölgede ciddi yatırımlar yapan kişilerin mağdur edilmesi, ülke kaynaklarının heba edilmesine neden olacaktır.

İmar planının reddedilme gerekçelerinden bazıları ise mühendislik uygulamaları ile çözümlenebilecek sorunlardır.

Bölgesel imar planı, PEK ÇOK EKSİKLİĞİNE KARŞIN, planlama ihtiyacına belli ölçülerde yanıt vermektedir ve bu haliyle bile ciddi ekonomik kayıplara yol açacaktır. Ne var ki, bu gibi değer kayıplarının artmasını önlemek ve bizi geleceğe taşıma potansiyeli olan bu planın değiştirilmeden kabul edilmesi, ekonomik faaliyetlerin devamlılığı için önemli bir aşama olacaktır.

Gerek bizim, gerekse başka örgüt ve kişilerin eleştirilerine konu olan sorunların imar planının reddedilmesi için yeterli olmadığı açıktır. Ülkemiz, mukayeseli avantajlarını kullanarak ekonomik kalkınmasını ilerletmek zorundadır. Bunu başaramamamız halinde bizi bekleyen sonuç; yetersiz gelirler, daralan ekonomi, devlet gelirlerinin giderleri karşılayamaması ve kötüleşen hayat şartları nedeni ile azalan nüfus ve göç eden gençlik olacaktır. Bugün imar planının yasallaşmasına karşı çıkanlar, yarın bu sonuçların yükü altında ezileceklerdir. Ekonomik örgütler olarak, üzerinde yeterli tartışmanın yapıldığını ve toplumsal dengeleri hakkıyla koruduğuna inandığımız Gazimağusa-Yeniboğaziçi-İskele İmar Planı'nın hazırlanmış olduğu şekli ile yayınlanması ve yasal gücüne kavuşması gerektiğine inancımız tamdır. Örgütlerimiz, bu planın ortaya çıkmasında olduğu gibi yasallaşması için de gerekli mücadeleyi vermeye karardır.

Şirket tescil etme yetkisinin Oda'ya devredilmesi için Ekonomi ve Enerji Bakanı'na talep yazısı gönderildi

10 Aralık 2019 tarihinde; Ekonomi ve Enerji Bakanı Hasan Taçoy'a kamu kurumlarındaki bürokratik işlem yükünün azaltılması ve işlemlerin daha hızlı gerçekleştirilmesi adına bakanlığa bağlı olan Şirketler Mukayyitliği'nin şirket tescil etme yetkisinin Kıbrıs Türk Ticaret Odası'na devredilmesi talebinin bulunduğu yazı gönderildi.

İnovatif Girişimcilik projesi kapsamında İşini Kur programı duyuruldu

İŞİNİ KUR

İŞ fikrin mi var?

Evet

Destek için bizimle iletişime geçebilirsiniz.

İŞİNİ KUR

Got an idea for a business?

Yes

Contact us for support

+90 (392) 228 37 60
isinikur@kttto.net
isini.kur

+90 (392) 228 37 60
isinikur@kttto.net
isini.kur

NICO

10 Aralık 2019 tarihinde; Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın NICO ile yürüttüğü Avrupa Birliği destekli İşini Kur programı duyuruldu. İnovatif Girişimcilik projesi kapsamında gerçekleştirilmekte olan İşini Kur programında işini kurmak isteyen kişilere ücretsiz mentorlük ve eğitim hizmetleri sağlanacaktır.

Oda, Maliye Bakanı'na vergi yasaları ile ilgili görüş yazısı gönderdi

13 Aralık 2019 tarihinde; Kıbrıs Türk Ticaret Odası, Maliye Bakanı Olgun Amcaoğlu'na Gelir Vergisi (Değişiklik) Yasa Tasarısı'ndaki Esas Yasa'nın 31'inci maddesinin değişikliği ile ilgili öneri yazısı gönderdi. Yürürlükteki mevzuata göre; inşaat, onarım ve montaj işleri yapan ve genel olarak taahhüt işi alan yabancılara, yabancı kurumlar dahil, %10 vergi kesintisi yapılmakta ve yapılması tasarlanan değişiklikle %5 vergi kesintisi uygulanacaktır. Bu bağlamda tedarik yapan iş insanlarının (peşin) vergi yükünün artacağı öngörülüp Gelir Vergisi Yasası'nın 31. maddesinin konu ile ilgili bendinde değişiklik yapılması konusunda görüş iletilmiştir.

Satış ve Pazarlama Teknikleri Eğitimi düzenlendi

3-13 Aralık 2019 tarihlerinde; Avrupa Birliği tarafından desteklenen, Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın Kıbrıs Türk Sanayi Odası-

SATIŞ VE PAZARLAMA TEKNİKLERİ EĞİTİMİ

EĞİTİM İÇERİĞİ:

- A) Satış elemanında doğru ve başarılı yaklaşım kurabilmek,
- B) Müşteriyi doğru analiz ederek ona göre satış senaryosunu kurmak,
- C) Müşteriyi uyum sağlayabilmek,
- D) Doğru hedef pazara seçebilmek,
- E) Müşteri değer algısını anlayabilmek,
- F) Pazarlama alanında kendini değerlendireme becerisi.

Bu eğitimle, satış elemanı olmak isteyen ve halen satış mesleğini icra eden kişilerin kendilerini ve yeteneklerini fark etmeleri, müşterilerini tanıma ve analiz etmeleri, müşterilerinde güven yaratmaları, müşterilerini anlama ve ihtiyaçlarına cevap verebilmeleri ve müşterilerini satın alma eylemine nasıl yönlendirecekleri gerektiğinin kılt noktalarının neler olduğu sunulmaktadır. Teorik bilginin gerçekle desteklenmesi, bilginin beceriye dönüşmesine katkı sağlanması temel amacı oluşturmaktadır.

NİTELİKLİ İŞ GÜCÜ

BAŞARILI TOPLUM

BAŞLANGIÇ
3 ARALIK 2019 SALI

BİTİŞ
13 ARALIK 2019 CUMA

Eğitmen:
Yrd. Doç. Dr. Emrah Öney
Doğu Akdeniz Üniversitesi, İşletme Bölümü,
Bölüm Başkanı Yardımcısı

Eğitim Günü:
Salı - Cuma

Saat:
13:30 - 17:30

Yer:
Kıbrıs Türk Ticaret Odası
Konferans Salonu

Kayıt:
T: +90 392 228 3760
E: yilmazserden@kttto.net

Bu proje KTOOD işbirliği ile yürütülmektedir.

Logolar: KTTTO, NITELİKLİ İŞ GÜCÜ, BAŞARILI TOPLUM

ile ortak yürüttüğü ve Doğu Akdeniz Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi iş birliğinde gerçekleştirilen "Nitelikli İşgücü, Başarılı Toplum" projesi kapsamında Satış ve Pazarlama Teknikleri Eğitimi Kıbrıs Türk Ticaret Odası Mustafa Çağatay Konferans Salonu'nda düzenlendi. Satış elemanı olmak isteyen ve halen satış mesleğini icra eden kişilere yönelik iki hafta toplam 5 gün verilen eğitimin ardından 13 Aralık Cuma günü sınav gerçekleştirildi. Sınav sonrası tüm katılımcılara sertifika verildi.

Türkiye İş Bankası'ndan KTTTO'ya ziyaret

13 Aralık 2019 tarihinde; Türkiye İş Bankası KKTC Genel Müdür Yardımcısı Şevket Zeki Cındık ile Küçük Kaymaklı Şube Müdürü Bircan Bozkurt, Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz'e ziyaret gerçekleştirdi.

Toplantıda Yeşil Hat Tüzüğü kapsamında karşılıklı görüş alışverişinde bulunuldu.

Oda, elektrik borcu olanlara öngörülen gecikme zammı hakkında Cumhuriyet Meclisi'ne yazı gönderdi

17 Aralık 2019 tarihinde; Oda, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumuna Olan Elektrik Borçlarının Tahsili ile İlgili Mali Düzenleme (Geçici Kurallar) Yasa Tasarısı'nın birikmiş borcu olanlara yönelik öngördüğü %80'e varan gecikme zammı affının haksız rekabet avantajı sağlayacağını ve toplumdaki adalet ile güven duygularını zedeleyeceğini belirterek; zamların tahsili düzenlenmesinin gündemden kaldırılması ile uygulamaya konulmaması yönünde Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi'ne görüş yazısı gönderdi.

Ekonomik Örgütler Platformu Brüksel'de temaslarda bulundu

18-19 Aralık 2019 tarihlerinde; Ekonomik Örgütler Platformu (EÖP) başkanlarından oluşan bir heyet, temaslarda bulunmak üzere Brüksel'e ziyaret gerçekleştirdi.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı (KTTO) Turgay Deniz, Kıbrıs Türk Sanayi Odası (KTSO) Başkanı Candan Avunduk ve Kıbrıs Türk Otelciler Birliği (KITOB) Başkanı Dimağ Çağiner, Ekonomik Örgütler Platformu adına, Avrupa Komisyonu nezdinde girişim yapmak üzere Brüksel'de bir dizi temas gerçekleştirdi.

Ekonomik işbirliği ve ilişkileri geliştirmek üzere temaslara sağlayan heyete, KTTO Genel Sekreter Yardımcısı Mustafa Ergüven ile Brüksel Temsilcisi Lale Şener eşlik etti.

Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi eğitimi düzenlendi

21 Aralık 2019 tarihinde; Kıbrıs Türk Ticaret Odası Mustafa Çağatay Konferans Salonu'nda Dijital Pazarlama ve Sosyal Medya Yönetimi eğitimi düzenlendi. Yrd. Doç. Dr. Raziye Nevzat'ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen eğitimde; sosyal medyanın bir birim olarak kurum içinde yönetilmesinin hedeflenmesi ve sosyal medya hesaplarının etkili yönetimi konuları ele alındı.

KTTO Başkanı Turgay Deniz Dünya Odalar Federasyonu Genel Konseyi seçimine katıldı

24 Aralık 2019 tarihinde; Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı Turgay Deniz'in Dünya Odalar Federasyonu Genel Konseyi seçimine katılarak Odayı uluslararası platformda temsil ettiği duyuruldu. Konu ile ilgili haber aşağıdaki gibidir;

Kıbrıs Türk Ticaret Odası Başkanı (KTTO) Turgay Deniz, Milletlerarası Ticaret Odası'nın (ICC) dünya çapındaki Ticaret Odalarıyla ilgilenen uzmanlaşmış birimi Dünya Odalar Federasyonu'nun (WCF) Genel Konseyi seçimine katıldı.

Toplam 46 adayın katıldığı WCF Genel Konseyi seçimlerinde, 2020-2022 arası görev alacak 20 üye belirlendi. WCF Genel Konseyi üyelik seçimlerinde 100'den fazla ülkede kayıtlı bulunan oda oy kullandı.

Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın ilk kez aday olarak bulunduğu bu platformda Oda ile Oda Başkanı'nın bilgileri Dünya Odalar Federasyonu'na üye 12000 oda tarafından görüntülendi. Dünya Odalar Federasyonu'nun Genel Konseyi'nde 2020-2022 arası görev alacak isimler arasına giremeyen KTTO Başkanı Deniz, Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın görünürlüğünün sağlanmasıyla en önemli adımın atıldığını belirterek bu platformdaki çalışmaların devam edeceğini dile getirdi. Ayrıca Deniz, birçok Oda ile işbirliği sağlandığını da kaydetti.

WCF, 1950'li yılların başında kuruluşundan bu yana, Oda liderleri ve üst düzey yöneticilerin birbirleriyle iletişim kurmaları ve ortak fayda sağlayacak alanlarda iş birliği yapmalarına yönelik, sorunların çözüldüğü ve fırsatların değerlendirildiği bir platform görevi görmektedir.

Oda, KTMMOB EMO ile sağlamış olduğu iş birliği protokolünü Ticaret Dairesi Müdürü'ne iletti

27 Aralık 2019 tarihinde; Kıbrıs Türk Ticaret Odası, KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası ile elektrikli taşınabilir ev ve el aletlerinin kullanımı aşamasında güvenirliliğinin artırılması için ülke standartlarına uygun fiş ile ithalatının ve satışının denetlenmesine ilişkin olarak sağlanan iş birliği protokolünü Ticaret Dairesi Müdürü Salih Gökpinar'a gönderdi.

KTTO ile KTMMOB EMO iş birliği protokolü imzaladı

27 Aralık 2019 tarihinde; Kıbrıs Türk Ticaret Odası ile Elektrik Mühendisleri Odası arasında iş birliği protokolü imzalandı. Protokole ilişkin hazırlanan haber aşağıdaki gibidir;

Kıbrıs Türk Ticaret Odası (KTTO) ile KTMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO), elektrikli taşınabilir ev ve el aletlerinin ithalatı ve satışına ilişkin Kıbrıs Türk Ticaret Odası Mustafa Çağatay Konferans Salonu'nda iş birliği protokolü imzaladı. Protokole KTTO Başkanı Turgay Deniz ve EMO Başkanı Görkem Çelik imza attı. Söz konusu iş birliği protokolü ile elektrikli taşınabilir ev ve el aletlerinin kullanım aşamasında güvenilirliğinin artırılması için ülke standartlarına uygun fiş ile ithalatının gerçekleşmesi ve satışının denetlenmesi amaçlanmıştır. Protokolde ön görülen yeni düzenleme 1 Mayıs 2020'den itibaren yürürlüğe girecek.

Deniz: Uygulamanın hedefi tüketicinin güvenli bir şekilde ürün kullanmasıdır

Mevcut düzenlemenin daha uygulanabilir ve daha izlenebilir hale getirilmesi için bu protokolün imzalandığını belirten KTTO Başkanı Deniz, protokolün en güzel yanının iki Odanın iş birliği sağlayarak hareket etmesi olduğuna işaret etti. Deniz, "Elektrikli malzeme ithal eden iş insanlarının işlerinde herhangi bir haksız rekabete –

uğramadan yürütebilecekleri uzlaşi zemininde bir formül bulduk. Bu uygulamanın hedefi tüketicinin güvenli bir şekilde ürün kullanmasıdır" dedi.

Çelik: Denetimler Ticaret Dairesi aracılığıyla yapılacak

EMO Başkanı Çelik, ithal edilen ürünlerin ülke standartlarına uygun olmasının ve tüketicilerin güvenli ürün tüketmesinin önemine değinerek bu konudaki iş birliği hakkında memnuniyetini belirtti. Çelik, "Kıbrıs Türk Ticaret Odası ile sağladığımız bu uzlaşi sonucu denetimleri Ticaret Dairesi aracılığıyla yapacağız. Bu nedenle denetimlerin tam anlamıyla başlaması için 1 Mayıs 2020 tarihini belirledik" ifadelerini kullandı.

Oda başkanları protokolün hayırlı olmasını diledi.

2019 yılı ekonomik değerlendirmesi ve 2020 yılına yönelik beklentileri kamu oyuna duyuruldu

29 Aralık 2019 tarihinde; duyurulan Kıbrıs Türk Ticaret Odası'nın 2019 yılı ekonomik değerlendirmesi ve 2020 yılına yönelik beklentileri aşağıdaki gibidir;

2019 yılını geride bırakmakta olduğumuz bu günlerde, Kıbrıs Türk ekonomisinin içinde bulunduğu durumu, fırsat ve tehditleri değerlendirdiğimiz zaman ekonomik durgunluğun devam ettiğini; bu durgunluktan çıkabilmek için kamunun ve işletmelerimizin verimliliğini artırmanın ciddi bir ihtiyaç olarak ortaya çıktığını söylemek gerekmektedir.

2018 yılı ortalarına doğru Türk Lirası'nda yaşanan değer kaybıyla birlikte ekonomik büyüme hızında gerileme başlamış, 2017 yılında %5,4 olarak gerçekleşen büyüme oranı, 2018 yılında %1,3'e gerilemiştir. Döviz kurlarında, Türk Lirası faiz oranlarında ve enflasyonda yaşanan yükselişler, hane halkının alım gücünde ve yatırımlarda düşüşle birlikte iç talebin gerilemesine yol açmıştır. Ekonomideki belirsizlik, kamunun kısıtlı bütçe olanakları ve Türkiye'den kaynak akışında yaşanan sorunlar da, kamu ve özel sektör yatırımlarının düşük seviyelerde seyretmesinde önemli etkenler olmuştur. 2019 yıl sonu verileri henüz elimizde olmamakla birlikte, iç talepteki ve yatırımlardaki bu gerilemenin devam ettiği ve ekonominin 2019 yılı sonu itibarı ile bir daralma yaşadığı gözlemlenmektedir.

2019 yılında döviz kurlarında nispeten sağlanan istikrar ve petrol fiyatlarındaki gerileme, 2019 yılı enflasyon rakamlarının nispeten düşük seviyelerde gerçekleşmesinde önemli bir etken olmuştur. 2018 yılında %29,96 olarak gerçekleşen enflasyonun, 2019 yılında %11 seviyelerinde olması öngörülmektedir.

Döviz kuru artışı, Kuzey Kıbrıs'ta üretilen mal ve hizmetleri dış pazarlara göre ucuzlatmış olmasına karşın dış talep ekonomiyeye büyüme sağlayacak şekilde geliştirilememiştir. Erişim sorunu olmayan Kıbrıslı Rumların Kuzey'deki ürünlere olan talebinde artış gözlemlendiği halde turizm verilerinde ortaya çıkan düşüş, dış talep yaratmakta yetersiz kaldığımızı kanıtlamaktadır. 2019 Ocak-Kasım döneminde ülkeye gelen yolcu sayısı, bir önceki yılın aynı dönemine göre %0,8; otellerin doluluğu ise %2,1 oranında azalmıştır.

İthalat ve ihracatta düşüşler gerçekleşmiştir

Ticaret Dairesi'nin verilerine göre Ocak – Ekim 2019 döneminde gerçekleştirilen ithalat ve ihracat dolar bazında, bir önceki yılın aynı dönemine göre sırasıyla %15.5 ve %16.1 oranında azalmıştır. Önemli ithalat ürünleri arasında yer alan mobilya ve aksamlarında %65, alüminyum profilde %40, inşaat demirinde %37, elektrik malzemelerinde %32, cep telefonlarında %30, klimada %19, oto aksamlarında %18 ve taşıt araçlarında %11 gibi yüksek oranda düşüşler yaşanmıştır. Konut talebinin düşmesi, bazı inşaat malzemeleri tüketimini dolayısıyla ithalatını da olumsuz etkilemiştir. Buna karşın ithalatla alınan KDV, kur artışı nedeniyle TL bazında %8 oranında bir artış göstermiştir.

Dış pazarlara erişimdeki zorluklar, döviz kurlarındaki yükselişin ihracat artışına neden olmasını engellemiştir. Önemli ihraç ürünleri arasında yer alan süt ürünleri ihracatı, süt üretimindeki düşüş nedeniyle %10 seviyelerinde gerilemiştir.

2019 Bütçesi öngörülenden daha az açık vermiştir

Türkiye'den kaynak sağlamadaki sorunlar, döviz kurundaki artış ve toplam talepteki sınırlı büyümeye karşın 2019 bütçesindeki açık öngörülenden daha az olmuştur. 851,5 milyon TL olarak öngörülen genel bütçe açığının %47 azalma ile 452,2 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir.

Kamu borç stoğu ekonomi ve kamu maliyesi için önemli bir risk oluşturmaya devam etmektedir. Haziran 2019 itibarıyla toplam kamu borcu yaklaşık 30.4 milyar TL ve yurtiçi milli hasılaya oranı ise %124'dür.

Kooperatif Merkez Bankası ile yapılan bir protokol çerçevesinde Ekim 2019'dan itibaren iç borç ödemelerine taksitler halinde başlanmış durumdadır. Bu ödemelerin aksatılmadan yapılması, daha fazla kaynağın piyasaya ve özel sektöre kredi olarak sunulmasına ve piyasa faaliyetlerinin artmasına yardımcı olacaktır. İç borç faiz ödemeleri için devlet bütçesine 2019 yılında 230 milyon TL, 2020 yılında da ise 360 milyon TL ödenek konmuştur.

Tahsili gecikmiş alacaklar artmıştır

Döviz kuru ve enflasyondaki artışların ekonomi üzerindeki olumsuz etkisi ile iç talepte yaşanan gerileme, finansal göstergeleri de etkilemiştir. Ocak – Eylül 2019 döneminde tüketici kredileri, bir önceki yılın aynı dönemine göre %6.4 azalarak 4,946.8 milyon TL'den 4,631.6 milyon TL'ye gerilemiştir. Tahsili gecikmiş alacaklar, yani zamanında ödenemeyen borçlar ise %16 oranında artarak 1.140 milyon TL'ye yükselmiştir. KKTC Merkez Bankası verilerine göre Ocak-Eylül 2019 döneminde çek kullanmaları yasaklanan kişi sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre %26 oranında artış göstermiştir. Çek yasaklılarının sayısının özellikle döviz krizinin yaşandığı 2018 yılının Eylül-Aralık döneminden itibaren yükselişe geçtiği gözlemlenmiştir. İşletmelerin, tahsilat başta olmak üzere ödeme sorunları ekonomiyi olumsuz etkilemiştir.

İşletmeleri etkileyen en önemli sorunlardan biri de maliyet unsurlarında meydana gelen artışlardır. Enflasyonun da etkisi ile cirolarını artıran veya koruyan işletmeler bile maliyetlerinde meydana gelen artışların tehdidi altındadır.

2020 yılı zor geçecek gibi görünüyor

KKTC ekonomisi Türkiye'de ve bölgede yaşanan siyasi ve ekonomik-

gelişmelerden oldukça yüksek düzeyde etkilenmekte, dışa bağımlı yapısı kırılganlığını daha da artırmaktadır. 2020 yılı içinde Türkiye'de ve bölgede yaşanacak gelişmeler KKTC ekonomisini olumlu veya olumsuz yönde etkilemeye devam edecektir. Bu kırılganlığı azaltabilmek için kısıtlı kamu kaynaklarını doğru hedeflere yöneltmek ve etkin bir şekilde kullanmak büyük önem taşımaktadır. KKTC ekonomisinde önceliğin hızlı büyüme sağlayacak ekonomik politikaların uygulanmasına verilmesi gerekmektedir. İç talebi sınırlı küçük ekonomilerde dış talebi tetikleyecek ekonomik politikalar geliştirmek her hükümetin üzerinde önemle durması gereken bir unsurdur. Bu bağlamda Kuzey Kıbrıs'ı çevre pazarlara göre daha ucuz halde tutmak hükümetimizin başlıca görevleri arasında olmalıdır. Özellikle kamudan kaynaklanan maliyet artışları ile ciddi bir mücadele verilmesi kaçınılmazdır. Dış talebi canlı tutmanın en önemli araçlarından biri turizm ve yükseköğretim faaliyetlerinin devamlılığını sağlamaktır. Turizm ve yükseköğretim sektörlerinden elde edilen gelirlerin azalmasını önlemek amacıyla etkin önlemler alınmalı ve kısıtlı kaynaklar etkinlik sağlanabilecek pazarlardan turist akışının devam ettirilmesi için kullanılmalıdır. 2020 yılında KKTC hükümetinden beklentimiz ekonomiyi dış şoklara dayanaklı kılabilecek makro reformlar ile rekabet gücünü artıracak mikro reformları takvimlendirerek hayata geçirmesidir. Bu reformlar, işletmeler üzerindeki kamusal yüklerin azaltılmasını ve kamu yönetiminin kaynak kullanımının etkinliğini artırmayı hedeflemeli; bu bağlamda kamu hizmetlerinin yürütülmesinde gelişmiş teknolojilerden yararlanılması için e-devlet projesinin tamamlanmasını amaçlamalıdır. KKTC ile Türkiye arasındaki mali ve ekonomik işbirliği anlaşması sadece kaynak temin edilmesi bakımından değil, Kuzey Kıbrıs'taki ekonomik gelişmelerin öngörülebilirliğini artırması bakımından da büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda 2020-2023 yıllarını kapsayacak üç yıllık bir anlaşmanın ve 2020 yılını kapsayacak uygulama protokolünün en erken zamanda hazırlanıp yürürlüğe girmesi gerekmektedir. 2020 yılında yapılacak Cumhurbaşkanlığı seçimi de dahil olmak üzere siyasi sorunlar, istikrarı bozacak ve karar altına alınan uygulamaları engelleyecek şekilde ele alınmamalı; siyasi yaşam toplumsal sorunları çözecek davranış şekilleri ile sürdürülmelidir.

Yeni yıl görseli paylaşıldı

